

ПРОЄРУЧИЦЯ

*Парафіяльний часопис храму Богородиці Проєручиці
Української Греко-Католицької Церкви*

М. ТАЛЛІНН

КВІТЕНЬ 2016 Р. Б. №11 (15)

Послання Єпископа католикам Естонії

Дорогі брати і сестри!

Ювілейний рік милосердя, який почався в Католицькій Церкві 8 грудня 2015 року, є особливим у багатьох відношеннях. Перш за все, вперше позачерговий Святий рік святкується не тільки в Римі, але і в кожній окремій дієцезії, як знак єдності і милості. Приймаючи таке рішення, Папа Франциск дуже хотів, щоб це стало справжньою можливістю для оновлення церковного життя. З іншого боку, Ювілейний рік був запропонований церквою, щоб християни могли усвідомити і зрозуміти ті очікування, які пов'язують з ними багато наших сучасників. В першу чергу це зв'язок між сповіщенням Євангелія і способом життя тих, хто претендує на те, щоб нести ім'я Христа.

Ця проблема набуває особливого значення, якщо врахувати, що це також вперше, коли в період позачергового Святого Року Милосердя ми відзначаємо не яку-небудь річницю, а властивість Бога, в повноті представлене на сторінках Біблії, Його милосердя. Як пише про це Папа Франциск, «милосердя - це божественне ставлення, яке укладає в обійми, це Бог, який нам Себе віддає, щоб пробачити. Ми можемо сказати, що милосердя - це ідентифікаційна карта Бога» (Папа Франциск, Ім'я Бога-милосердя, 2016, стор.8-9).

У своїй буллі з нагоди позачергового Ювілею милосердя *Misericordiae Vultus* Святіший Отець підкреслює, що милосердя Боже - це не абстрактна ідея, а конкретна реальність, за допомогою якої Він показує Свою любов до нас. Тому, продовжує Папа Франциск, «там, де є Церква, повинна бути очевидна і милість Отця. У наших парафіях, громадах, об'єднаннях і рухах, тобто всюди, де є християни, нехай кожен зможе побачити оазис милосердя» (*Misericordiae Vultus*, 12).

Девіз Ювілейного року *Misericordes sicut Pater* («Милосердний, як Батько») взятий з Євангелія від Луки (6:36): «Будьте ж милосердні, як і Отець ваш милосердний». Ці слова є нагадуванням того, чого завжди вчила Церква через Святе Письмо, а саме, що Господь милосердний і прощає, і в силу цього ми теж, будучи Його дітьми, повинні демонструвати милість і прощення. Тому гаряче бажання Папи Франциска полягає в тому, щоб всі християни протягом Року милосердя могли міркувати і заново відкривати для себе справи милосердя тілесного і духовного. Серед іншого Святіший Отець просить нас не судити або засуджувати, а прощати і давати, бути інструментами Божого милосердя, яке спочатку ми отримали від Нього. Папа Франциск закликає нас так само відкрити серце «задвірках» суспільства і нести розраду, милість і солідарність людям, які живуть в хитких умовах.

Святіший Отець підкреслює, що Ювілейний рік присвячений тому, щоб ми могли прожити наше повсякденне життя в світлі тієї милості, яку Господь незмінно простягає до всіх нас. У своєму першому апостольському зверненні *Evangelii gaudium*, опублікованому в 2013 році, він підкреслив: «Господь ніколи не втомлюється прощати нас, це ми втомлюємося шукати Його милості. Христос, який велів нам прощати один одного «до семи разів по сімдесят сім» (Мт.18: 22), Сам подав нам цей приклад, він пробачив нас «сім разів по сімдесят сім». (*Evangelii gaudium*, 3). Тому Папа Франциск попросив, щоб Двері Милосердя були відкриті протягом Року милосердя в кожній дієцезії, щоб дозволити віруючим прийняти милосердя Боже всій його повноті. З проходженням через Двері Милосердя пов'язана можливість отримати Повний відпуст за деяких умов, які повинні бути виконані, а також супроводжуватися Таїнствами Сповіді та Євхаристії, як конкретними знаками звернення.

Милосердя - це так само і тема наступного Всесвітнього дня молоді, який пройде в Кракові, в Польщі, 26-31 липня 2016 року: «Блаженні милостиві, бо вони Бога побачать» (Мт.5:7). Це повністю відповідає тому посланню і відданості Божого милосердя, які дійшли до нас через Св. Фаустину Ковальську, звану «секретарем Божого милосердя» (Св. Фаустина, Милосердя Боже моєї душі). Вона була обрана Господом Ісусом Христом, щоб нагадати всьому світу про милість Бога до всіх людей і розбудити в них християнське довіру до Бога і активне милосердя до ближнього.

У Кракові Свята Фаустина провела останні роки свого короткого життя (33 роки), там вона пережила кілька видінь Христа, там же знаходиться її уsepальниця в Санктуарії Божого милосердя, де Святий Іван Павло II довірив Божому милосердю весь світ. Величезна радість для нас, що група молодих людей з Естонії теж братиме участь у ВДМ разом з Папою Франциском.

Збагачені такою безліччю духовних подій і милостей Божих, ми будемо святкувати найважливіше торжество нашої віри - Великдень, якому передує Страсний тиждень. Літургійний період, який починається вечірньою месою спогаду Таємної вечері і триває до кінця Пасхальної неділі. У цей час ми споглядаємо Ісуса Христа, що йде через страждання і смерть до слави Воскресіння. Тому ми називаємо ці дні Великоднем і Тріодіумом, фактично, вони висловлюють шлях нашого Господа, який був представлений в трьох стадіях (страждання, смерть і воскресіння). Цей літургійний період зосереджений на самій важливій істині нашої віри. Святий Павло пише про це в Посланні до Коринтян: «(...) А

якщо Христос не воскрес, то марна віра ваша; ви ще в гріхах ваших. Тому і ті, що в Христі загинули. (...) Але Христос воскрес із мертвих, первісток серед покійних »(1 Кор. 15: 17-18, 20).

Минулий рік в Католицькій Церкві Естонії був присвячений Пресвятій Діві Марії - Матері Маарьямаа. Вона як Матір Милосердя особливим чином підготувала нас до святкування Ювілейного року милосердя. Як зазначив Папа Франциск, «ніхто глибше Марії не збагнув таємниці Бога, який став людиною» (Misericordiae Vultus, 24). Марії, Матері Милосердя, Матері Маарьямаа, ми довіряємо наше святкування Ювілейного року, Страсний тиждень і Великодній Тріодіум.

+ Єпископ Філіпп Журдан
Таллінн, 16 березня 2016 року

ПРО МОЛИТВУ ЗА ПОМЕРЛИМИ

Поминати - значить пам'ятати.

Смерть і поховання не припиняють стосунків християнської любові, що зв'язували живих із померлими під час земного життя останніх. Продовження цих зв'язків і здійснюється у молитовному поминанні покійних. За євангельським вченням, «Бог не є Богом мертвих, але живих. Бо у Нього всі живі». Христос помер і воскрес, аби володіти мертвими і

живими, і Сам зійшов у ад, щоб врятувати душі, які з вірою очікували на Його пришествя. Молитовне поминання вважалося богоугодною справою ще в старозавітній Церкві. Так, наприклад, пророк Варух молився за померлих, кажучи: **«Господи Вседержителю, Боже Ізраїля! Вислухай молитву за тих в Ізраїлі, що померли, і синів їхніх, які згрішили проти Тебе... Не згадуй неправди батьків наших»** (Вар. 3, 4–5).

Творити поминання, молитви та пожертви за померлих – священний обов'язок кожного християнина. Святий Іван Золотоустий так вчить про користь поминання: *«Є спосіб полежити муки душі грішника, якщо захочемо. Якщо ми будемо творити часті молитви за нього, якщо будемо роздавати милостиню тоді, хоч і не вартий він був милостей Божих, Бог нами буде вблаганий... Що більшим гріхом завинив брат твій, тим більше потребує милостині за себе. Подавай не лише для нього, а й для себе, – бо не однакою силу має милостиня, що подається самим, і та, яку має вона від руки інших... Милостиня з чужих рук має меншу вартість від тої, яка подається від себе... Не про труну й не про похоронні урочистості маємо дбати ми, але про душу покійного... Повідай ім'я покійного, попроси всіх творити молитви та благання: це вмилосердить Бога; хоч і не від нього самого це підноситься, а інші просять милості Божої, такий закон людинолюбності Божої!.. Усе це заповів Дух Святий, Котрий прагне, аби ми один одному приносили користь»*.

Хоч Церква у своїх щоденних молитвах і богослужіннях пам'ятає про душі померлих, все-таки вона, як добра мати, у часі церковного року призначає ще окремі дні для поминання й молитви за померлих.

Церква має прадавній звичай поминати померлих **3-го, 9-го і 40-го** дня після смерті, тому і ці дні звуться третини, дев'ятини й сорочини або чотиридесятини. Ті поминання сягають апостольських часів. Ці дні пов'язані з етапами возходження душі до неба.

У требнику Петра Могили говориться про духовне значення тих поминальних днів: «Поминання 3-го дня означає, що померлий вірив у Христа, який воскрес 3-го дня, а також і те, що померлий зберіг три богословські чесноти: віру, надію і любов. Поминанням 9-го дня просимо Господа Бога, щоб через заступництво небесних ангельських хорів упокоїв померлого зі святыми. Поминання 40-го дня на спомин 40-денного Христового посту й 40-го його перебування на землі по своєму воскресенні, а також на спомин 40-го посту Мойсея і пророка Іллі». У день іменин померлого молимося на свідчення того, що наша любов до нього не слабіє з плином часу, але щороку поновлюється, і тому, як за життя його ми молилися в цей день разом з ним за його здоров'я, так і після смерті його молимося за його спасіння. В день смерті (річниця) померлого молимося тому, що день смерті для християнина є днем другого його народження, народження для неба. Це похвальний християнський звичай у роковини давати на відправу Святої Літургії, парастасу чи панахиди. Так ми засвідчуємо нашу любов до дорогих нам померлих і нашу вдячність їм.

Вищеназвані поминання називаються також сорокоустами. Слово **«сорокоуст»** дослівно означає: сорок уст, тобто моління 40 устами чи священиками. Вірні, щоб гідно пом'янути своїх померлих членів родини у 3-ій, 9-ий чи 40-ий день смерті, давали на відправи до великих церков-соборів, де було багато священиків, щоб у відправах в один день брало участь 40 священиків. Багатші замовляли сорокоусти не тільки в 40 церквах рівночасно, але й через 40 днів, тобто сорок разів по сорок. У часі сорокоустів читають диптихи, тобто списки померлих. Тепер звемо сорокоустами окремі моління за померлих під час Великого посту.

Зеленосвяточна субота.

Зіслання Святого Духа 50-го дня після Воскресіння було завершенням справи відкуплення людського роду. Тому свята Церква, бажаючи, щоб і померлі були учасниками дарів відкуплення, у цю суботу поминає всіх від віків спочилих християн.

Проводи на цвинтар у воскресному часі.

У нашого народу є гарний звичай другого або третього дня Великодніх свят або також у Томину неділю йти з процесією на цвинтар і там, на гробах, ставити хліби та правити панахиди. Ця практика має символічне значення: живі в часі воскреснім ідуть до померлих, щоб поділитися з ними радістю Христового Воскресіння.

Поминальні - задушні дні

Особливими днями поминання померлих у листопаді є так звані **«задушні дні»**. Слово «поминати» походить від слова **«пам'ятати»**, тобто згадувати спочилого. Християнина згадують, перш за все, у молитвах, тому в ці дні треба особливу увагу приділити молитві: і домашній, і церковній. Відповідно, вихідні то чи будень, потрібно знайти час, щоб прийти на Святу Літургію й відвідати могили померлих рідних та близьких.

*«Дайте мені на прощання
молитву, псалми і Жертву
Святої Літургії. Зробіть
жертву за мене, бо померлі
дістають поміч через Святу
Літургію, що її живі
жертвують».*

Свята Церква, як Містичне Христове Тіло, об'єднує всіх охрещених вірних чи вони ще тут на землі, чи вже у славі в небі або чи ще може покують за свої провини в чистилищі. Усіх членів цієї Церкви пов'язує та сама любов Господа Бога і ближнього. Ту взаємну злуку всіх вірних на землі, святих у небі й душ у чистилищі ми називаємо

сопричастям святих. Вона полягає в тому, що святі в небі своїм заступництвом перед Богом можуть помагати ймагають нам на землі й душам у чистилищі. А ці знов можуть молитися за нас, але не можуть собі допомогти, бо час їхніх заслуг уже скінчився. Зате ми можемо їм допомогти своїми молитвами, добрими ділами, а передусім жертвою Святої Літургії.

Церква підтверджує це словами Отців – вчителів: св. Кирило Єрусалимський (IV ст.) каже: **«За всіх, які померли, молимося в тому переконанні, що дуже помічним для їхніх душ є жертви в поєднанні з молитвами».** Тертуліан (II ст.) пише: **«Кожного року у визначений день складаємо жертви за душі померлих».** Св. Єфрем Сирійський († 373) у своїм заповіті залишив таку просьбу: **«Дайте мені на прощання молитву, псалми і Жертву Святої Літургії. Зробіть жертву за мене, бо померлі дістають поміч через Святу Літургію, що її живі жертвують».**

Святий Григорій Великий, Папа римський, дав вказівку молитися за одного ченця на ймення Юст – відправити за нього тридцять Богослужб. Коли було закінчено відправляти, на тридцятий день явився цей монах своєму колишньому настоятелю Копіозові, сказавши наступне: «Я терпів муки. Тепер же є звільнений!» Сьогодні заохочується відправляти так звані «григоріанки», тобто 30 безперервних Служб Божих кожного дня за конкретні душі померлих.

Молимося за наших померлих, щоб вони, очищені Божою Любов'ю в Небі, просили за наше спасіння. Багато душ людей, що перейшли до вічності, потребують щоб ми жертвували за них відпусти, протягом першого тижня листопада. Незмінною умовою отримання відпусту є молитва в намірах Святішого Отця, прийняття Причастя та перебування у стані освячуючої благодаті.

Гарною традицією запалювання свічок та лампадок на могилах ми виявляємо пам'ять й любов до померлих.

То ж благаймо Господа в ці дні словами пісні канону: «Отців і праотців, дідів і прадідів, від перших аж до останніх..., всіх пом'яни, Спасе наш».

Поминальні дні за усопших. Церква на землі є Церквою воюючою, а душі, які відійшли до вічності і терплять у чистилищі, є Церквою терплячою. Ми на землі маємо обов'язок заносити молитви за душі, які відійшли до вічності, тому апостол Павло нас навчає: **“Добродійства та взаємної допомоги не забувайте: такі бо жертви Богові приємні”** (Євр.13,16). Пам'ять про наших усопших, які очікують від нас допомоги, має бути постійна: **“Про в'язнів пам'ятайте, немов би ви самі були в кайданах з ними, та про тих, що страждають, оскільки й ви самі у тілі”** (Євр.13, 3). Так, душі, які перебувають у чистилищі, є в'язнями і страждають, тому ми не можемо бути байдужими чи легковажними, але маємо їм допомагати.

Звичайно є загальні, прийняті Святою Матір'ю-Церквою дні, в які заохочується вірних давати на Святу Літургію за душі усопших. Такими днями є третій, дев'ятий і сороковий, а відтак і річниця по смерті.

Крім особистого поминання наших рідних, Церква установила окремі дні в Літургічному році, коли молиться за всіх від віку спочивших; цими днями є суботи перед тими чи іншими празниками. Чому в суботу Церква молиться за усопших? Субота – означає відпочинок, спокій, тому в цей день ми й заносимо наші молитви за їх вічний відпочинок. Такими суботами є **М'ясопусна субота** (за вісім днів до Великого Посту, перед неділею Страшного Суду), **Зелена субота** (перед Зісланням Святого Духа, на дев'ятий день після Вознесення Ісуса Христа на небо) та **Димитрійєська субота** (субота перед празником Святого Великомученика Димитрія).

Листопад – задушні дні. Останніми десятиліттями в Галичині прийнявся звичай першого листопада іти на цвинтар і на могилах рідних запалювати свічки. Цей звичай наш народ переймає від Всесвітнього дня померлих, який вшановують не тільки римо-католики, але практично всі народи, пов'язані з християнською культурою і традицією у більшості країн світу. В нашому народі цей день шанується також як день смерті Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького, а ще тому, що цього дня у 1918 році була проголошена ЗУНР. Тому цього дня молимося також за всіх тих, які боролися за незалежність нашої Батьківщини. На парафіях Святої Унійної Традиції УГКЦ священники відправляють Григорянку за душі, терплячі в чистилищі. З року в рік зростає чисельність вірних, які приходять на ці жалобні богослужіння за своїх померлих.

Парафіяльні вісті

Українська діаспора в Естонії спільно молились за мир в Україні.

9 березня 2016 р.Б. відбулося покладання квітів перед пам'ятником Т.Г.Шевченка. Цього року весь світ відзначає 202-річницю з дня народження великого Кобзаря.

Перед цією урочистістю усі спільно молились молебень до Христа Чоловіколюбця за мир в Україні та за Надію Савченко.

У молитві та покладанні квітів взяли участь: громада Української Греко-Католицької Церкви в Естонії, представники українських організацій, представник Парламенту Естонії, посол України в Естонії.

На завершення усі співали пісні та читали вірші великого Кобзаря, які є завжди актуальні, а особливо у сьогоднішні дні.

Чин всепрощення у Сиропусну неділю у храмі Богородиці Троєручиці.

У традиції Київської Церкви, якої усі ми є спадкоємцями маємо обряд всепрощення. Цей обряд робимо в Сиропусну неділю перед початком Великого посту.

Для кожного християнина важливо пройти Великий піст у молитві, роздумуванні, відмовою від певної їжі, поганих звичок, залежностей та більшій посвяті Богові; але найважливіше, що маємо зробити перед постом, а хто не зміг цього зробити в Сиропусну неділю, тоді у пості – це перепросити і пробачити свого ближнього за все.

«Коли ви прощатимете людям їхні провини, то й Отець ваш небесний простить вам. А коли ви не будете прощати людям, то й Отець ваш небесний не простить вам провин ваших» (Мт.6:14-15).

Великопосні реколекції

25 - 27 березня 2016 р. для вірних Української Греко-Католицької Церкви в Естонії були проведені великопосні реколекції. Провести такі реколекції був

запрошений о.Михайло Дубович, який є генеральним вікарієм для українських Греко-Католиків у Румунії. На протязі трьох днів духовних прав вірні роздумували над Таїнством Покаяння та молитвою.

В п'ятницю 25 березня спільно молись за померлими, роздумували над стражданнями Ісуса та провели зустріч з молоддю.

В суботу 26 березня після Святої Літургії та науки відбулася зустріч з вірними, де ділилися досвідом служіння у діаспорі Румунії та США.

В неділю 27 березня після Святої Літургії реколектантом була проведена катехизація для дітей недільної школи та завершальна зустріч з прихожанами храму Богородиці Троєручці м. Таллінн.

На завершення реколекцій усі вірні пройшли через двері милосердя, що є відкритими з листопада 2015р. у катедрі ап. Петра і Павла Римо-Католицької Церкви, щоб отримати повний відпуст.

Щира подяка усім хто активно взяв участь у реколекціях та пройшов через Таїнство Покаяння, тим самим оживив себе для Бога та приготувався до Воскресіння Христового.

Парафіяльні оголошення

**Всесвітній день молоді у Кракові
та зустріч Папи Франциска з
молоддю з 26 по 31 липня 2016.**

Реєстрація: www.katoliku.ee

Сайт дня молоді:

<http://www.krakow2016.com/>

Літній табір - канікули з Богом

Запрошуються діти віком - 7-16 років на
духовний табір, який відбуватиметься з
27 червня по 1 липня 2016р.

Прохання зголошуватись до 1 червня.

**Проща та Форум українських
мігрантів Європи до Фатіми.**

➤ Форум мігрантів Європи
- Тема: «Ініціативи Церкви та
громадських організацій щодо
пожвавлення духовного та

суспільного життя новітніх українських мігрантів в Європі у світлі сучасних викликів».

Місце і дата: Фатіма (Португалія), 21-22 жовтня 2016 р.Б.

➤ Проща українських мігрантів Європи до Фатіми. Молитовне намірення: «Мир в Україні та у світі».

Місце і дата: Фатіма (Португалія), 22-23 жовтня 2016 р.Б.

Реєстрація учасників форуму та прощі до 31 травня 2016 р. Б.

Розпорядок Богослужінь на Великий Піст

Таллінн

Неділя	10:00 Служба Божа
Понеділок	09:00 Служба Божа
Вівторок	09:00 Служба Божа
Середа	09:00 Служба Божа
Четвер	09:00 Служба Божа
П'ятниця	18:00 Служба Божа (за померлими) 18:50 Панахида (за померлими) 19:00 Хресна Дорога

Кожної суботи о 10:00 недільна школа для дітей

Кожної останньої неділі місяця недільна школа розпочинається в **неділю о 10:00** Святою Літургією. Після Літургії майстер-клас 12 страв на святий вечір, кожного разу нова страва.

Кожної п'ятниці о 20:00 – Біблійні читання для молоді

Тарту

Кожна друга неділя місяця 16:00 – Служба Божа (Костел Непорочного зачаття Пресвятої Діви Марії вул. Veski 1-1A).

Благословення Пасок

30 квітня 2016 р.

Йихві – 11:00 Служа Божа; благословення пасок.

Тарту – 16:00 Служа Божа; благословення пасок.

1 травня 2016р. Воскресіння Христове храм Богородиці Троєручичі м.Таллін

9:00 – Пасхальна Утренья

10:00 – Свята Літургія

11:00 Благословення Пасок

П Р И Т Ч А

У суворій кам'янистій пустелі жили два пустельники. Вони займали два поблизьких ґроти, один навпроти одного. По довгих роках молитов і суворої аскези один із пустельників дійшов переконання, що сягнув досконалості.

Інший також був чоловіком вельми побожним, та відзначався ще добротою і розумінням. Він розмовляв із поодинокими прочанами, потішав тих, котрі збивалися з дороги, надавав у себе прихисток утікачам.

«Скільки часу вкрадено у молитви й роздумів, - мислив перший пустельник, засуджуючи ці маленькі хиби другого.» Бажаючи якось дати йому зрозуміти, як далеко ще перебуває той від святості, перший монах вирішив ставити камінь на вході до свого ґроту кожного разу, коли брат припускався чергової помилки. За кілька місяців перед ґротом виріс похмурий сірий камінний мур. Перший пустельник цілком замурував себе у своєму ґроті.

Часом навколо серця зводимо мури з маленьких камінчиків щоденної байдужості, помсти, мовчання, невирішених справ, претензій. Найважливішим нашим завданням є не допустити, аби довколо серця утворилася глуха стіна.

Привітання з днем народження

Щиро вітаємо наших прихожан які святкують своє день народження у квітні: Анна Антонів, Рямсон Валентина, Мақсим Соловей, Марія Кісс, Богдан Антонів, Марія Мустіянович, Ніна Орел, Лідія Боднар, Михайло Кадай, Сергій Анохін, Михайло Мороз.

Хай Господь завжди огортає Вас своєю ласкою та любов'ю, подає сили та насаги з великим бажанням виконувати Його волю, яка зробить Вас щасливими. Хай дні Великого посту будуть для Вас часом великого пізнання Бога та сходження ласк Святого Духа. Многих та Богом благословених літ.